

Suomen
urheilun
eettinen
keskus
SUEK ry

HÄIRINTÄ SUOMALAISESSA KILPAURHEILUSSA

Voimistelun osaraportti

Tämä osaraportti on tuotettu osana Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry:n Häirintä kilpaurheilussa -tutkimushanketta vuonna 2020. Suomen Voimisteluliitto on osallistunut tutkimushankkeeseen, jonka vuoksi liitolle on koottu tämä lajikohtainen raportti kehittämistyön tueksi. Vastavat lajikohtaiset raportit on koostettu tutkimuksen aineistosta kaikille yli 100 vastauksen lajeille. Lajiraportit eivät ole keskenään vertailukelpoisia, sillä vastaajien ikä- ja sukupuolijakaumat vaihtelivat lajeittain merkittävästi. Vertailtavuuteen vaikuttaa myös se, että kilpaurheilijan määrätelmä ei ole lajien kesken yhdenmukainen.

Taustatietojen kuvaus

Voimistelun osalta vastauksia häirintäselvitykseen tuli yhteensä **126**. Kysely lähetettiin liiton antamien tietojen mukaan 1295 urheilijalle, **vastausprosentiksi muodostui 10**. Vastausprosentti oli matala. Muihin lajeihin suhteutettuna lajin vastausprosentti oli tässä tutkimuksessa keskitasoa. Sukupuolittain vastauksia tuli eniten naisilta (118). Kilpailutason osalta suurin osa vastaajista oli kansallisen tason urheilijoita (67). Vastaajien ikäjakauma painottui 16-17-vuotiaisiin urheilijoihin. **Tarkemmat tilastot osaraportin tuloksista löytyvät liitteestä 1.**

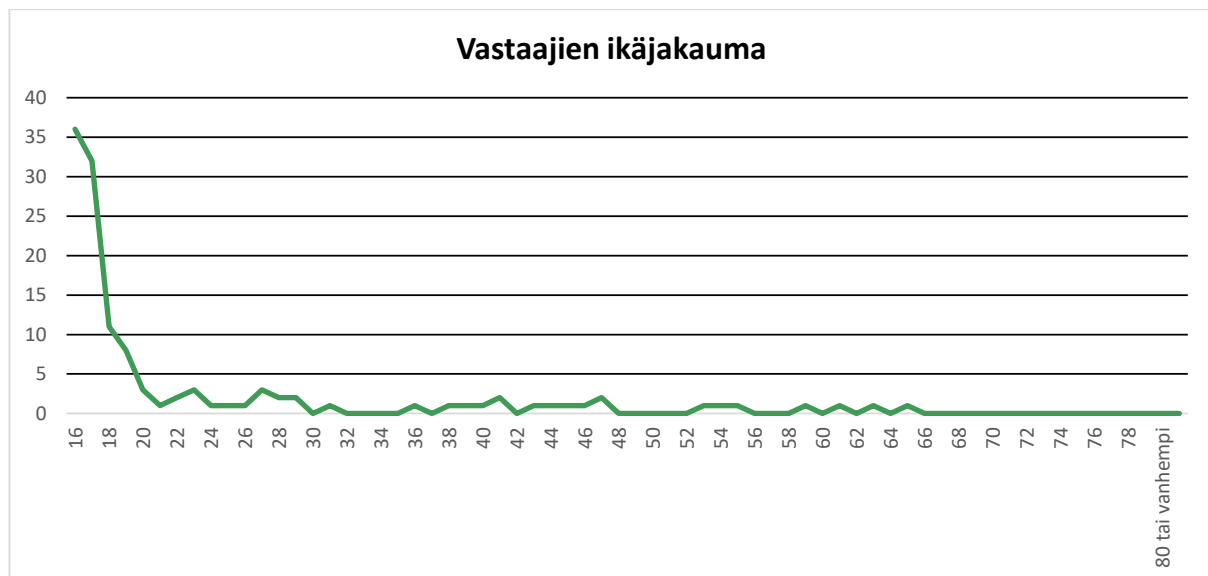
Kohdejoukko	Vastaukset	Vastaus %
1295	126	10

Sukupuolittain vastaukset jakautuivat seuraavasti:

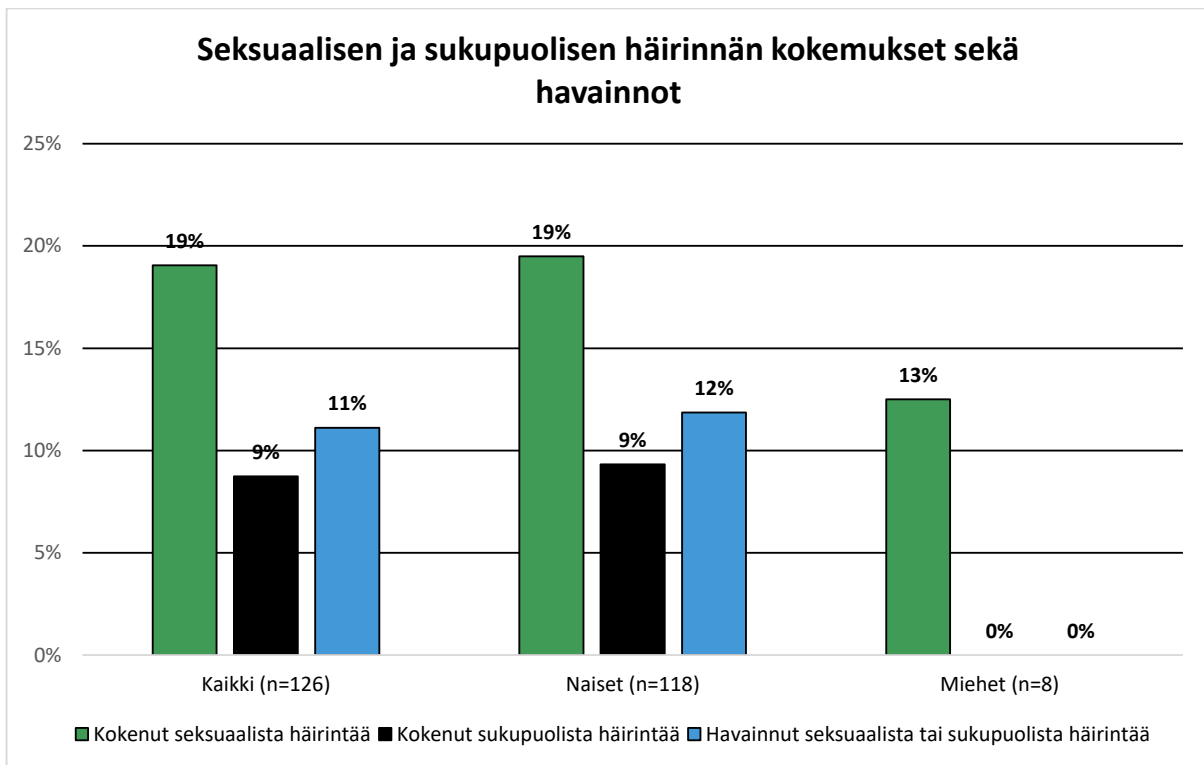
Nainen	118
Mies	8

Kilpailutason mukaan vastaajat jakautuivat seuraavasti:

Kansallinen taso (esim. valtakunnalliset sarjat joukkuelajeissa, kansalliset kilpailut)	67
Alueellinen/piirikunnallinen taso (esim. aluemestaruuskilpailut, alueelliset sarjat joukkuelajeissa)	22
Aikuisten maajoukkue taso	11
Aikuisten kansainvälinen taso (Olympia-, Paralympia-, MM- tai EM-kisaedustus)	11
Nuorten kansainvälinen taso (Nuorten Olympia-, MM- tai EM-kisaedustus)	8
Nuorten maajoukkue taso	4
En halua tai en osaa vastata	3
En ole osallistunut kilpailutoimintaan viimeisen 5 vuoden aikana	0

Keskeiset tulokset

Voimistelun naisvastaajista 19 prosenttia oli kokenut viimeisen viiden aikana urheilutoiminnassa seksuaalista häirintää. Naisista yhdeksän prosenttia oli kokenut sukupuolista häirintää ja 12 prosenttia havainnut johonkin muuhun kohdistuvaa seksuaalista tai sukupuolista häirintää. **Koko aineistoon verrattuna naisten häirintäkokemukset olivat voimistelussa selvästi matalammalla tasolla.** Kokonaisaineistossa naisista seksuaalista häirintää oli kokenut 32 prosenttia ja sukupuolista häirintää 23 prosenttia. **Miesten osuus vastaajissa jäi hyvin pieneksi (kahdeksan), joten tämä osaraportti keskittyy lähinnä vain naisia koskeviin tuloksiin.**

Seksuaalisen häirinnän muodoista eniten voimistelussa oli koettu yleisempää häiritsevää puhetta (16 vastausta) sekä häirintää somessa, netissä tai puhelimesta (yhdeksän vastausta). Vakavampien muotojen osalta yksi henkilö kertoi, että hänet oli raiskattu tai yritetty raiskata. Seksuaaliseen häirintään olivat syllistyneet eniten toiset urheilijat (32 prosenttia kaikista häiritsijöistä) ja yleisö, fanit tai someseuraajat (26 prosenttia).

Sukupuolisen häirinnän muodoista eniten oli koettu ominaisuuksien vähättelyä tai kyseenalaistamista sukupuolen perusteella (kahdeksan vastausta). Sukupuoliseen häirintään syllistyneet olivat useimmiten valmentajia (28 prosenttia) tai urheilijoita (22 prosenttia). Seksuaalista ja sukupuolista häirintää oli koettu eniten miehiltä, mutta myös naisilta.

Vastaajista 51 prosenttia kertoi, ettei osannut sanoa onko oma lajiliitto puuttunut urheilussa tapahtuvaan häirintään tai tehnyt töitä häirinnän ehkäisemiseksi urheilussa.

Tulosten syventäminen

Tuloksia tarkastellessa ja tulkitessa tulee huomioida monta seikkaa. Tässä tutkimuksessa mukana olleita lajeja ei voida suoraan vertailla, sillä vastaajat painottuivat eri lajeissa eri tavoin. Eroja syntyi etenkin sukupuolijakaumien kohdalla. Esimerkiksi niissä lajeissa, joissa häirinnän kokonaistaso nousi korkeaksi, saattoi vastaajissa olla selkeästi enemmän nuoria naisia kuin lajeissa, joissa häirinnän yleisyys jäi matalammaksi. **Lajien väliseen vertailtavuuteen vaikuttaa myös se, että lajit saivat itse määritellä ne henkilöt, jotka luetaan kilpaurheilijoiksi.** Tämä on voinut johtaa eri lajeissa erilaisiin tulkintoihin. Myöskään tämän vuoksi lajien suora vertailu ei ole mielekäästä.

Häirinnän yleisyys oli voimistelussa kokonaisaineistoon verrattuna varsin matalaa. Ilmiötä kuitenkin esiintyi lajissa, sillä 19 prosenttia naisurheilijoista oli kokenut seksuaalista häirintää. Suurin osa koetusta häirinnästä oli häiritsevää puhetta. Myös yksittäisiä vakavampia tapauksia ilmeni. Tutkimustulosten perusteella seksuaalinen tai sukupuolinen häirintä ei vaikuta olevan voimistelussa yleisempää kuin muullakaan urheilussa.

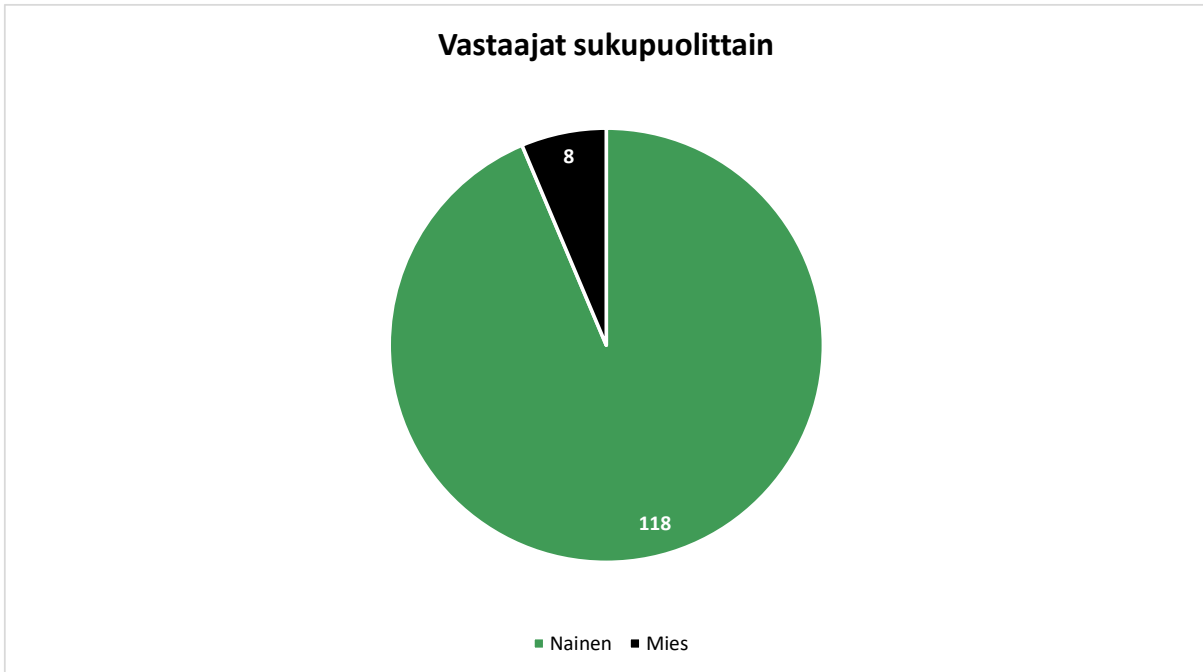
Tulosten yleistettävyys

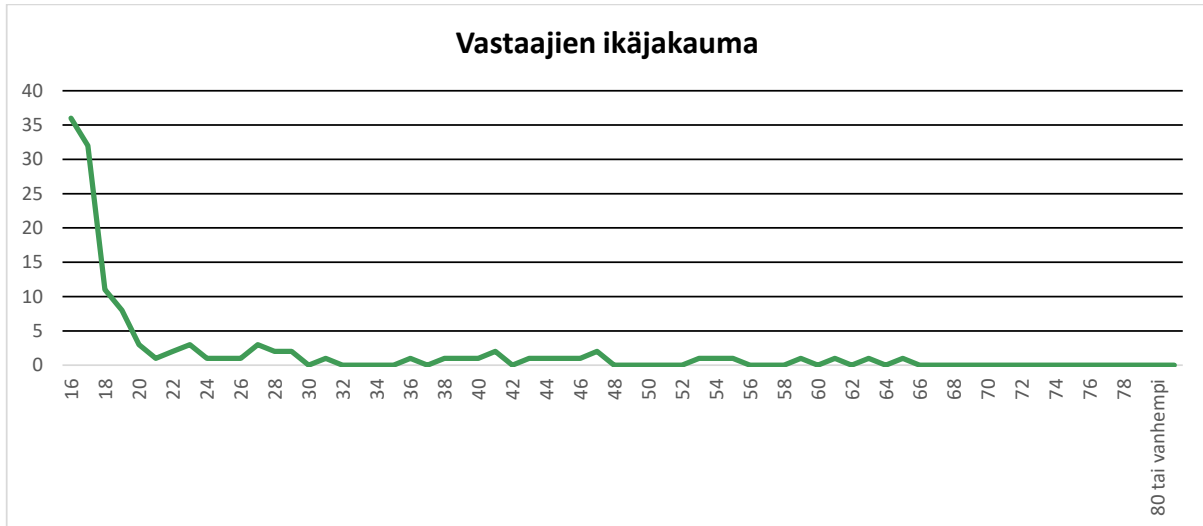
Tulosten yleistettävyttä arvioidessa tulee huomioida, miten tutkimukseen vastanneet urheilijat edustavat koko lajin urheilijoita, eli lajin kokonaisjoukkoa. Tähän vaikuttaa muun muassa vastausprosentin suuruus sekä se, miten vastaajien sukupuoli- ja ikäjakauma edustaa kokonaisjoukkoa. Saatujen tietojen (liitto/SuomiSport-tietokanta) perusteella kokonaisjoukon sukupuolijakauma jakautui siten, että lajin urheilijoista 96 prosenttia oli naisia ja miehiä 4 prosenttia. Kyselyyn vastanneiden osalta vastaavat prosentit olivat 94 prosenttia (naiset) ja 6 prosenttia (miehet). Eli miehet vastasivat kyselyyn suhteellisesti hieman naisia ahkerammin. On kuitenkin huomioitava, että miesvastaajien määrä jäi silti hyvin vähäiseksi (kahdeksan). Tietoja kokonaisjoukon ikäjakaumasta ei saatu, mikä osaltaan heikensi tulosten yleistettävyyden arviointia.

Matalan vastausprosentin ja ikäjakaumaa koskevien puutteellisten tietojen vuoksi tuloksiin tulee suhtautua suuntaa antavina. Tuloksia ei voida suoraan yleistää koko lajin urheilijoihin.

Liite 1 : Osaraportin tilastot tuloksista

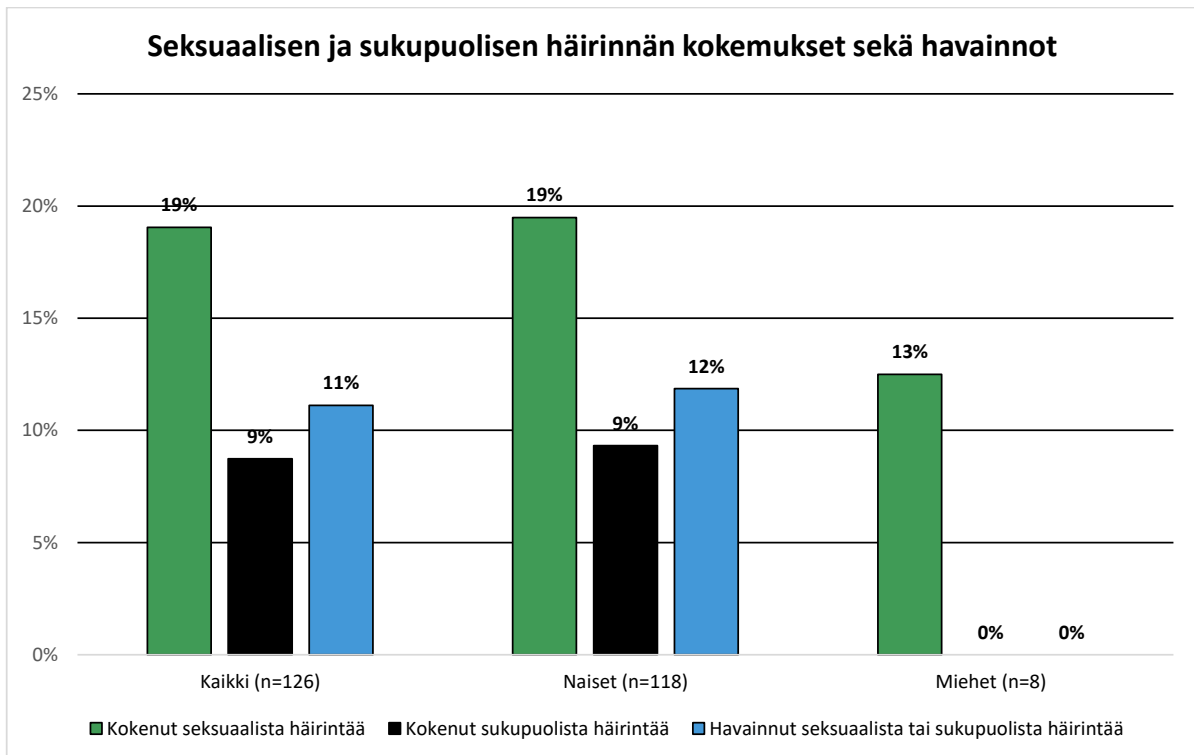
Taustatiedot

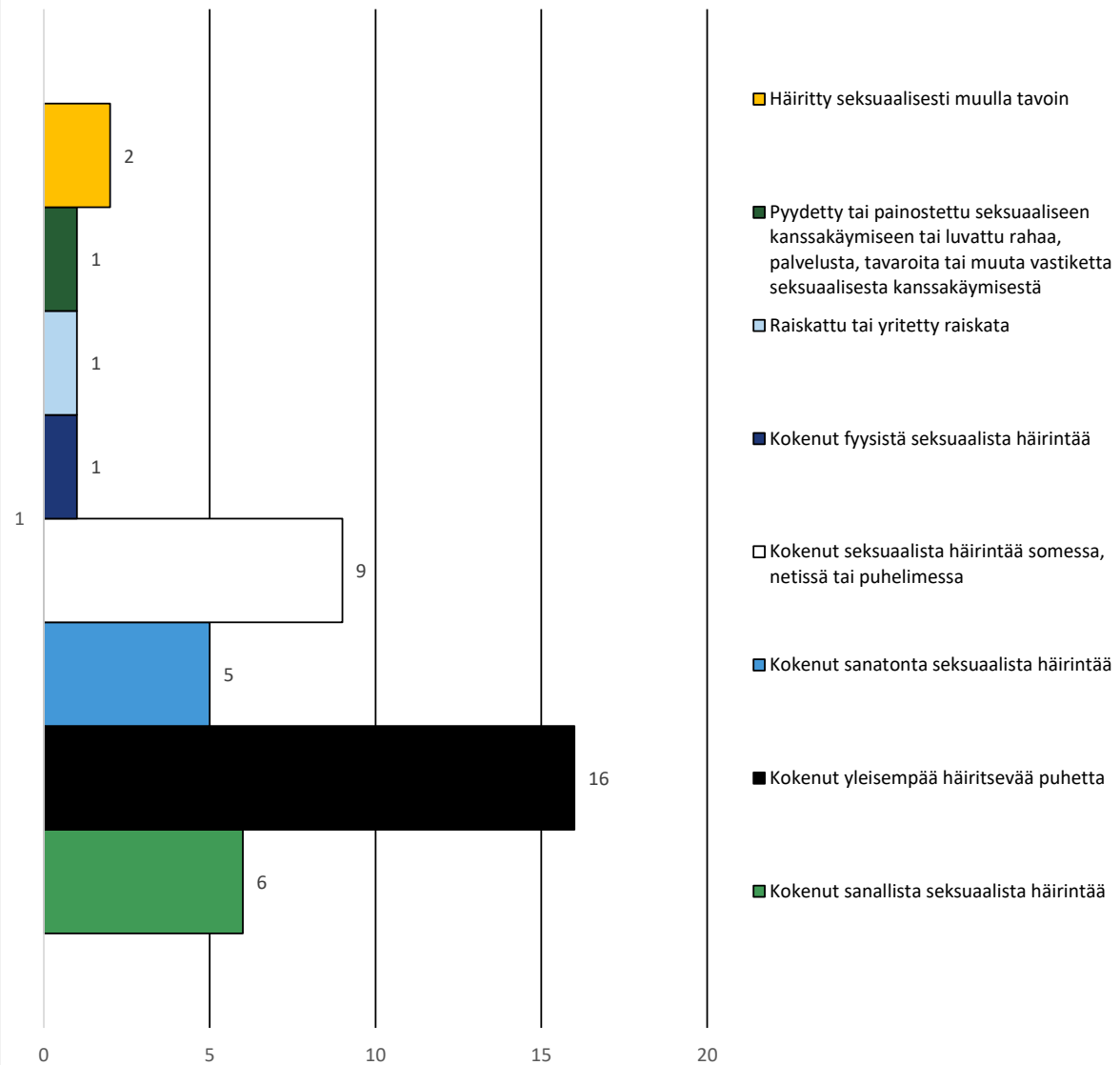

Tulokset

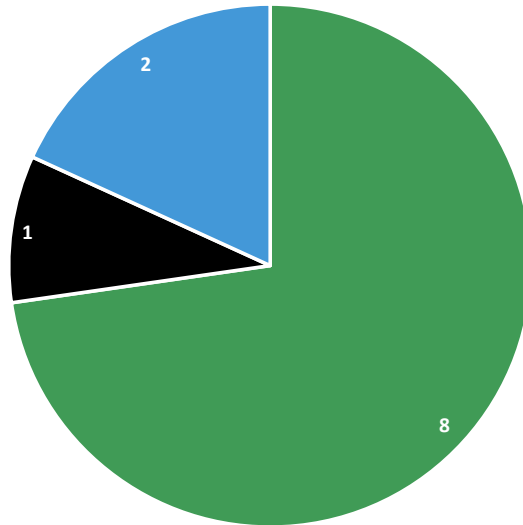
Kohdejoukko	Vastaukset	Vastaus %
1295	126	10

Viimeisen viiden vuoden aikana urheilutoiminnassa koetut seksuaalisen häirinnän muodot

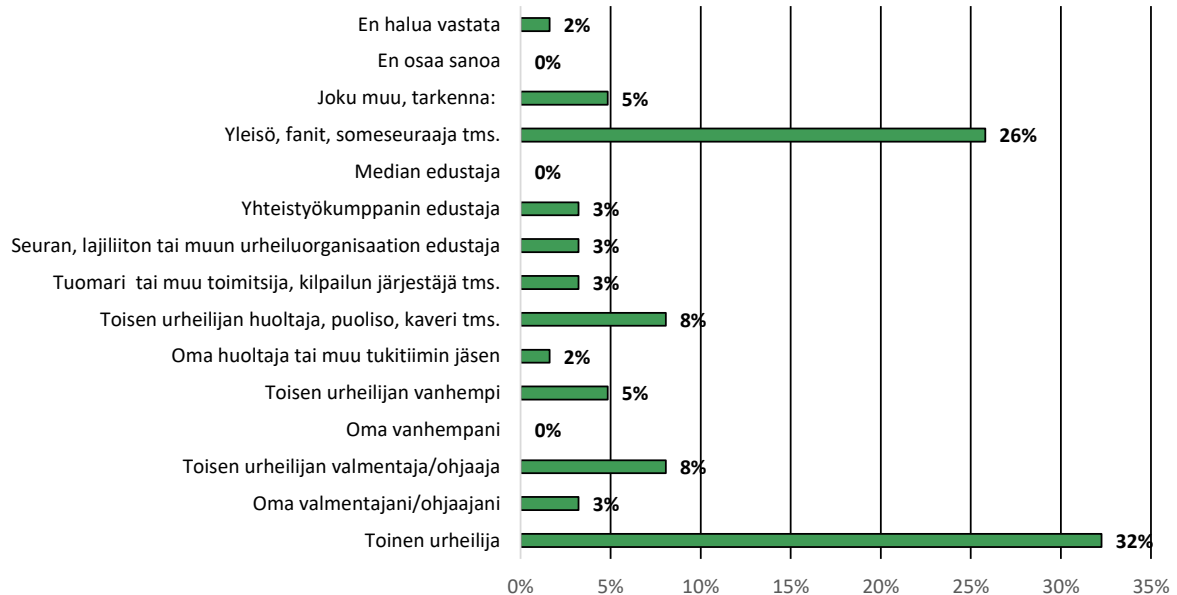

Viimeisen viiden vuoden aikana urheilutoiminnassa koetut sukupuolisen häirinnän muodot

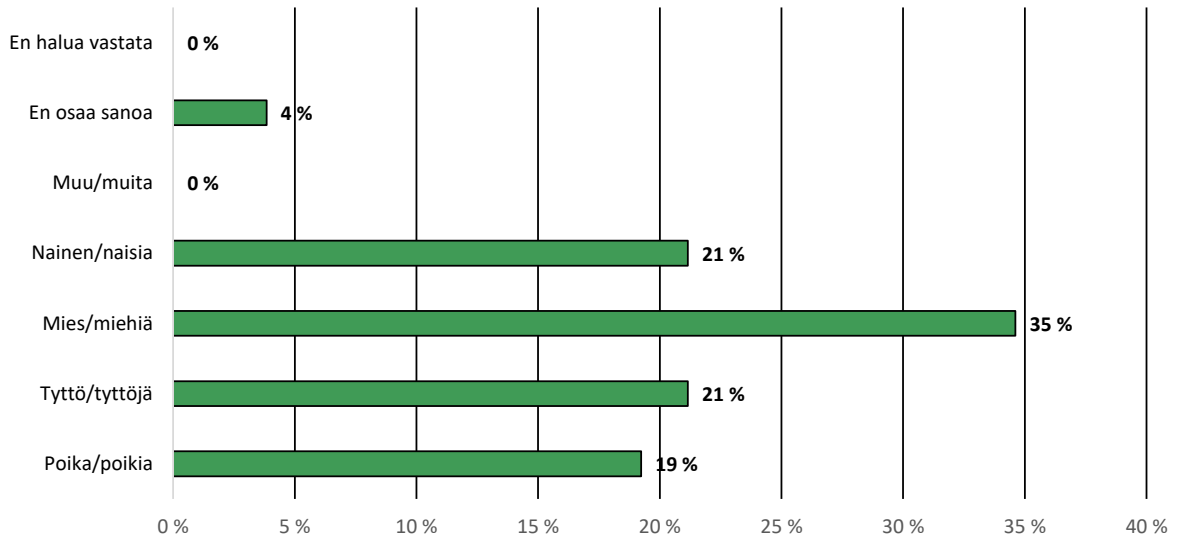

- Ominaisuuksia väheksytty tai kyseenalaistettu sukupuolen perusteella
- Sukupuolta tai tapaa ilmaista sitä halvennettu sanoin, elein tai teoin
- Syrojitty tai asetettu muita huonompaan asemaan sukupuolesi vuoksi

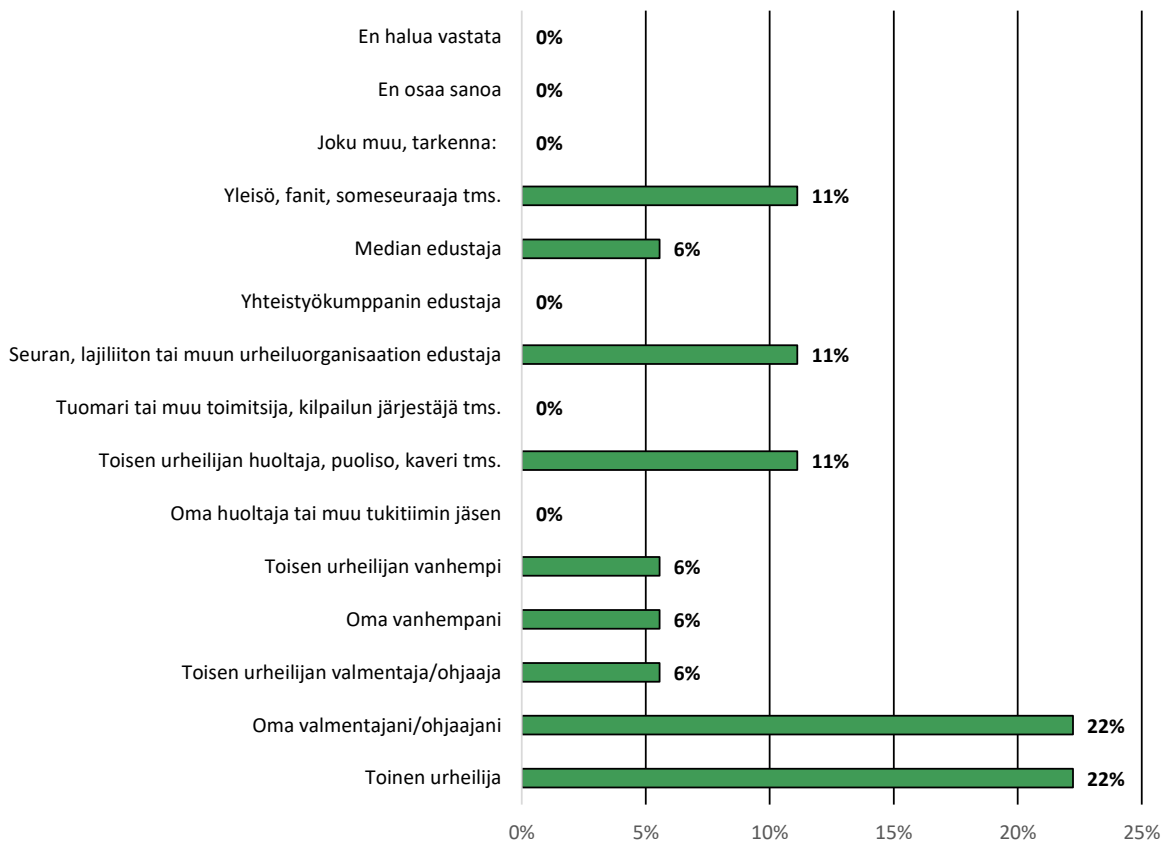
Seksuaaliseen häirintään syyllistyneet (%)

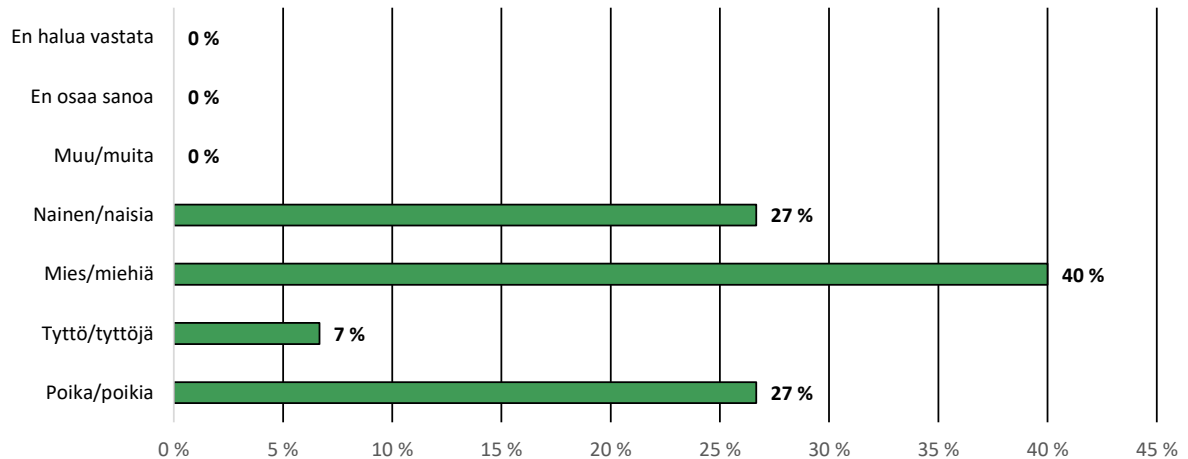
Seksuaaliseen häirintään syyllistyneiden sukupuoli (%)

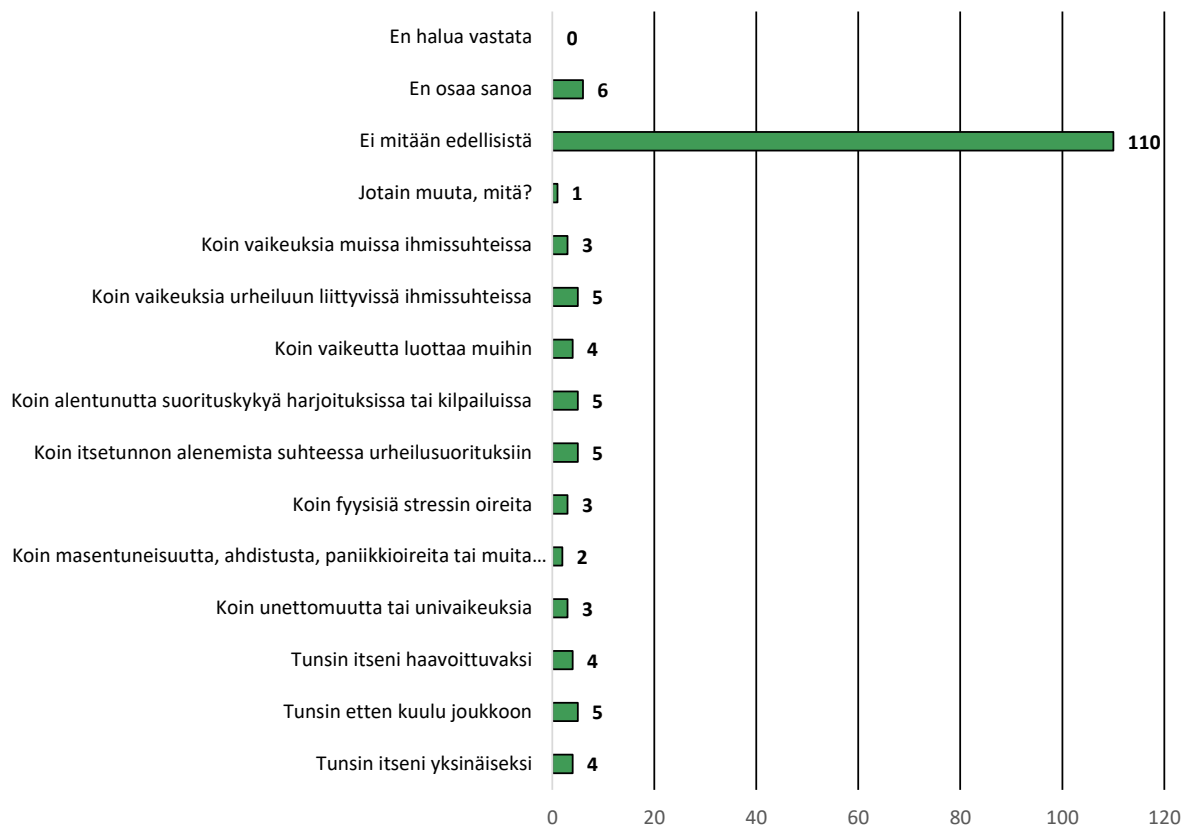
Sukupuoliseen häirintään syyllistyneet (%)

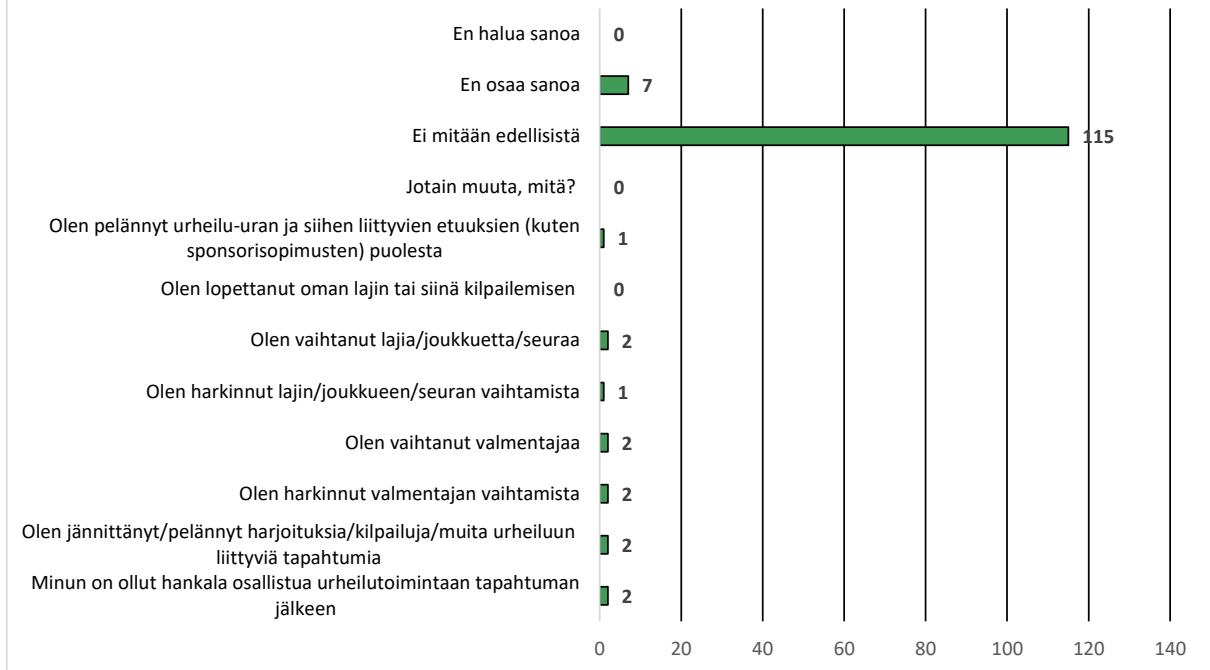
Sukupuoliseen häirintään syyllistyneiden sukupuoli (%)

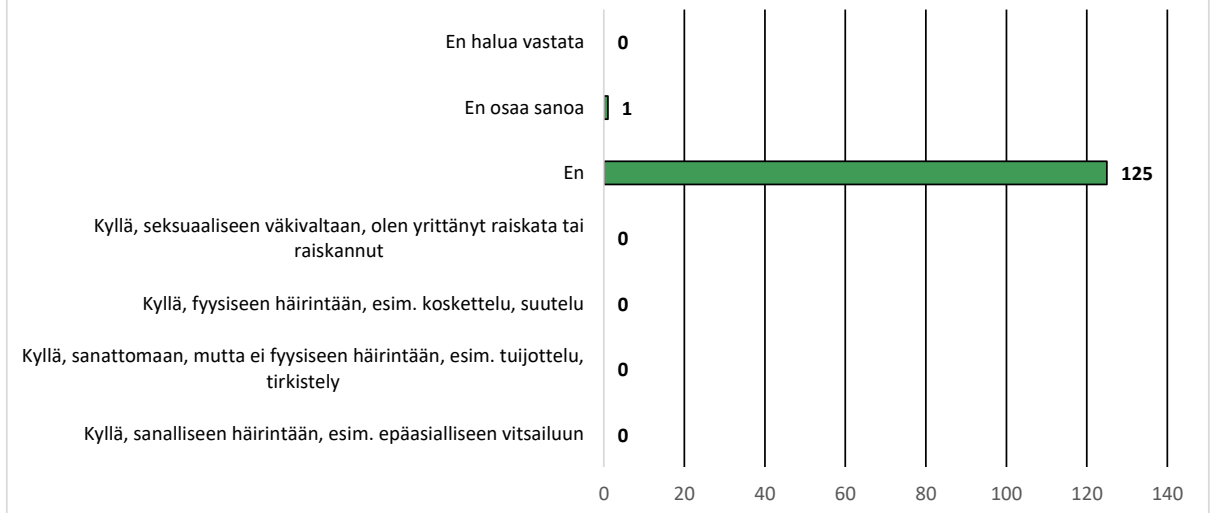
Kokemukset häirinnän psykologisista seurauksista

Kokemukset häirinnän seurauksista urheilutoimintaan liittyen

Oletko koskaan itse syyllistynyt urheilutoiminnassa seksuaaliseen tai sukupuoleen perustuvaan häirintään?

Onko oma lajiittosi puuttunut häirintään urheilussa/ tehnyt töitä häirinnän ehkäisemiseksi urheilussa? (%)

